

ההלוואה

בהשראת אגדה אמהרית

הדמויות:

סנבתו - בחור צעיר
מלקו - בחור צעיר
העץ.
שופט - מבוגר

*הערה: במסקום שמופיע **כתב 'י'** באמהרית.

תמונה 1

המקום מתחת לעץ.

שני חברי ילדות טובי נפגשים.

סנבתו: שלום, מלקו.

מלקו: שלום, סנבתו. (נשיקות ידידות)

סנבתו: **מה נשמע?**

מלקו: בסדר, **מה שלומך?**

סנבתו: הרבה זמן לא התראינו, עברת לגור במקום אחר **ואני לא ידעתי?**

מלקו: לא, אני גר באותו מקום כל הזמן, לאן יש כבר ללכת?

סנבתו: לא ראיתי אותך הרבה זמן בסביבה...

(בוהן אותו) אתה נראה טוב. **אתה מרטיס טוב?**

מלקו: **מצוין** תודה לאל, מצוין. ואתה? איך אשתך והילדים?

סנבתו: הם בסדר, ואיך אשתך והילדים? העסקים?

- מלקו: כולם פורחים נהדר. לא יכול להיות טוב יותר מזה.
- סנבתו: בכל זאת מה חדש?
- מלקו: יש לך קצת זמן?
- סנבתו: כן, מה יש לעשות?
- מלקו: בוא נשב מתחת לעץ,
- סנבתו: בטח, (מתיישרים) **ספר, איך הצסקים שלך?**
- מלקו: אתה יודע, ככל שמצליחים יותר הדאגות גדולות יותר, כמו שנאמר: "**מרכה נכסיט מרכה? אלה**". אין זמן לדברים אחרים, תאמין לי, שאין לי זמן לנשום, אבל היום כבר לא יכולתי יותר והחלטתי לחזור ליום אחד לשורשים שלי ולשבת מתחת לעץ הזה כמו בימים הטובים ההם ולחשוב. אתה זוכר איך שהיינו באים לפה בכל פעם שרצינו לפתור בעיה? **איפה הייתי פלט ואיפה אני היוט?** פעם לא היה לי כסף ותאמין לי שהייתי יותר מאושר.
- העץ: ברוכים הבאים... מכרים ותיקים. **ברוכים הבאים, מכרים ותיקים.**
- מלקו: **ברוך הנמלא, עץ לקן...**
- מלקו: (לעץ) **ארכה**, אני רואה שחזרת לדבר אמהרית.
- העץ: צריך לפעמים לזכור מאיפה באת....
- תראו מה זה, כל כך הרבה אנשים בודדים וזוגות ישבו פה מתחתי ודיברו, התלחשו, עשו אהבה, רבו, נפרדו, צעקו באמהרית ועשו כל מני דברים שאני לא רוצה להלשין. אני ראיתי ושמעתי ה-כול.
- אי אפשר להסתיר ממני כלום** ואני שמעתי אומרים דברים...
- סנבתו: אז אתה כמו ספריה. ספר לנו קצת חוויות ממה שראית וממה ששמעת.
- העץ: אסור, זה חומר חסוי... **אסור לי**... רק צוו מבית המשפט.
- מלקו: למרות שהזדקנת נשארתי אותו ליצן.

העץ: חח... אתם חושבים שאתם נעשים צעירים יותר? אני לפחות משתדל לשמור על הנעורים...

(מנער את עצמו, העלים נושרים)

צעיר לנצח... איך הצל שלי? יותר קטן? יותר גדול? או שנשאר אותו צל שהיה?

סנבתו: תלוי באיזו עונה.

מלקו: מה שבטוח הוא שתפסת גובה וקצת שמנת. חוץ מזה, מה שלומך?

העץ: לא כל כך טוב... **קצת צובה לי.**

סנבתו+מלקו: **למה, מה קרה?**

העץ: אל תשאלו, אין לי בכלל מצב רוח. כל היום לא ישב מתחתי אפילו בנאדם אחד.

מלקו: הנה, עכשיו אתה מקבל שניים.

העץ: כל היום לא הייתה רוח שתעשה לי מסו' בגבעולים ובעלים.

סנבתו: ככה כשחיים עומדים, לעמוד ככה תקוע במקום. אני לא הייתי מסוגל חצי יום.

העץ: כל היום אפילו ציפור אחת לא עמדה עלי.

מלקו: זו עונת הנדידה, שכחת?

העץ: ווי... **נכון, שכחתי...** איך ברח לי מהראש, **כנראה שבכל זאת הטיף צושה את לי...** אבל למה אצל השכן עמדו הרבה ציפורים כל היום ועלי לא אחת? אפילו לא פרפר. רק חרקים שמכרסמים ומדגדגים אותי.

סנבתו: יבוא יום וגם עליך יעמדו. איך יעצת לנו פעם? סב-ל-נות, **אני צריק ללמד?**

אותך מה לו סבלנות?

העץ: (מתפלא) אני אמרתי את זה?

איך ששכחתי... תיי... תיי (מתחיל לבכות)

{סנבתו ומלקו מלטפים ומנחמים אותו}

העץ: פעם היו עושים פיקניקים מתחתי... ולא הייתי בודד כל כך (מתיחס לליטופים)
 אח... ככה... ככה... תודה על הנחמה... (מתנער) זהו, הוצאתי את כל מה שעצרתני
 בפנים... תודה, עזרתם לי מאוד ואני מודה לכם. אחרי ששחררתי קצת לחץ עונתי,
 אתם יכולים להמשיך בשלכם, לא אפריע לכם יותר.

מלקו: (לסנבתו) אז מה? מה חדש? שמתי לב שאתה קצת מודאג, קרה משהו?

סנבתו: חברי היקר... אני מרגיש כמו ציפור שעפה מעל לים. עפה עפה ולא מוצאת לה ענף
 לנוח עליו... הסתבכתי...
 נקלעתי לשק מלא צרות!

מלקו: ספר מה קרה?

סנבתו: לא, *עלום... לא כדאי שתדע.*

מלקו: אולי אני יכול לעזור, *פצות משהו פאצנק*... נו, ספר.

סנבתו: (נאנח) יש לי שכן אחד דפוק לגמרי, בעצם אני הדפוק, הוא שכנע אותי להמר...
 במשחקי מזל. שיחקתי והפסדתי את כל הכסף שהיה לי, ועכשיו אני מרושש בלי
 פרוטה. כמו שאתה רואה, נשאר לי רק הבגד שעלי. אפילו בגדים להחלפה אין לי.

מלקו: טעות, *טעות גדולה צעית*. תדע לך, אם אין לך כסף, אפילו אם יש לך,
 לעולם אל תהמר.

העץ: גם כשיש לך כסף מיותר אל...

מלקו: היי... אמרת שלא תפריע לנו. *המטחה זו המטחה, לא?*

העץ: סליחה, לא יכולתי להתאפק. *אתה צודק*. תמשיכו.

סנבתו: (למלקו) עכשיו אני למדתי על בשרי שלא הייתי צריך להמר. עכשיו אני גם יודע
 שאני צריך כסף לקיים את המשפחה שלי עד שאני אקום על הרגליים.

מלקו: אתה רוצה שאני אלווה לך כסף?

סנבתו: לא, *לא נעים לי פאק.*

מלקו: זאת תהיה הלוואה, אני מתעקש שתבקש - אל תדאג, אני לא אתרושש.

- סנבתו: טוב אם אתה מתעקש...
- מלקו: כמה אתה צריך?
- סנבתו: כמה שיותר, מלקו, כמה שיותר.
- מלקו: תגיד כמה?
- סנבתו: תגיד אתה.
- מלקו: נו, בחייד, תגיד אתה.
- סנבתו: **לא, תא'יך אתה...**
- מלקו: **תא'יך אתה...**
- {ממשיכים לומר אחד לשני: תגיד אתה...}
- סנבתו: שיספיק לי לחודש-חודשיים לפחות.
- מלקו: (מוציא צרור גדול של כסף) אתה רואה?...
- אני מלא כסף, יש לי כל כך הרבה שאני לא יודע מה לעשות אתו בימים אלה, בשמחה אני רוצה לעזור לחבר ילדות, זה מספיק?
- סנבתו: כמה יש פה?
- מלקו: שלושת אלפים, מספיק?
- סנבתו: הרבה יותר ממה שחשבתי, אתה באמת חבר לעת צרה. **תודה לך, תודה**
- רבה לך.** אלוהים רצה שניפגש היום מתחת לעץ הזיכרונות.
- מלקו: אבל אני רוצה שתבטיח דבר אחד.
- סנבתו: מה שתבקש.
- מלקו: שתחזיר לי את הכסף בעוד חודש.
- סנבתו: בעוד חודש אני פה עם הכסף.
- מלקו: ואת כל הסכום במכה אחת.

סנבתו: נראה לך שאני אקח כסף של חבר אמיתי, שעוזר לחבר בשעת צרה? אתה תראה שבעוד חודש בדיוק ניפגש כאן ותקבל את כל הכסף בחזרה, אפילו עם ריבית אם אתה רוצה.

מלקו: (צוחק ונותן את הכסף) לא צריך ריבית, אני מאמין בך.

סנבתו: אתה לא יודע כמה שאני מעריך את האמון שנתת בי. אתה חבר אמיתי ואם תרצה פעם משהו ממני **אני תמיד תמיד אהיה מוכן כפיילק.**

מלקו: העיקר שתתאושש מהר וזכור, לא להמר.

סנבתו: בחיים אני לא אהמר יותר... טוב, אני צריך ללכת לשמח את אשתי.

מלקו: גם אני ממשיך לכיוון השני.

נפרדים, מוסיקת מעבר. אור יורד.

תמונה 2

אותו מקם כעבור חודש. החברים נפגשים שוב.

מלקו: שלום, סנבתו, חברי הטוב. מה שלומך? איך עבר החודש?

סנבתו: מצוין. ומה שלומך?

מלקו: איך הילדים והאישה?

סנבתו: מצוין, ברוך השם.

מלקו: הסתדרתם?

סנבתו: מצוין, יש ימים טובים ויש ימים לא טובים. עכשיו באו הימים הטובים שלי.

מלקו: כמה שאתה צודק. עכשיו אצלי הימים הלא כל כך טובים. יפה שזכרת שקבענו לפני חודש והגעת בדיוק בזמן...

סנבתו: (סנבתו עושה עצמו כלא מבין) כל יום אני עובר פה בשעה הזאת.

מלקו: (מופתע) אתה זוכר שנפגשנו כאן והלוותי לך כסף... אז **לא נצוט לי**, כי עכשיו אני... נקלעתי לצרה, יש לי הרבה חובות ואני זקוק לכסף בחזרה באופן די דחוף.

סנבתו: (סנבתו לא מבין) **אכרה...**

מלקו: **אתה זוכר שקראנו שהיום תחזיר לי את הכסף שהלוואתי לך, נכון?**

סנבתו: **אכרה**, (מופתע) אתה נתת לי כסף? **אתה נתת לי כסף?**

מלקו: (מופתע) מה?

סנבתו: אני בכלל לא זוכר שנפגשנו ואתה אומר שעוד נתת לי כסף?

(צוחק) **אתה מוזר מאוז....**

מלקו: הלוואתי לך כסף ועכשיו אתה מכחיש? אתה חבר אתה?

סנבתו: אין לי מה להכחיש. פשוט לא היה ולא נברא, אתה חולם.

מלקו: עשה טובה טוב. תפסיק לשקר **זה לא יפה**.

סנבתו: אני משקר?!

מלקו: כן? אתה משקר ואתה חלום רע מאוד!

סנבתו: בחיי שאני לא מאמין מה שקורה לך.

מלקו: אתה דפוק בשכל אתה יודע? משהו קרה לך במשך השנים שלא התראינו.

סנבתו: תסלח לי, אני לא פגשתי אותך ואני אם אתה רוצה לדעת לא מכיר אותך ואפילו

ולא רוצה להכיר אותך **ולא לקחתי עמך כסף**.

מלקו: אתה מכחיש?

סנבתו: כן.

{ממשיכים כמו שני תרנגולים בהיאבקות}

מלקו: כן?

סנבתו: כן. תכף אני אתן לך... (דוחף אותו)

מלקו: כן? תכף אני אתן לך... (דוחף אותו החזרה)

סנבתו: כן?

{ וכך הלאה, הם גם מאימים בידיים בדחיפות עד להתפתחות של מאבק.
בסוף המאבק }

מלקו: אז בוא נלך לשופט.

סנבתו: נלך, אתה לא מפחיד אותי.

אור יורד.

תמונה 3

אצל השופט. השניים עדיין מתווכחים ומאימים אחד על השני.

שופט: שקט! שקט!

מה קרה לכם?!

מה הבעיה?

מלקו: אדוני השופט, לפני חודש נפגשנו וישבנו מתחת לעץ, כמו בימים מהילדות. הוא התחיל לספר לי על מה שעובר עליו, שהתקופה קשה עליו ונקלע לצרות עם כספים בגלל ההימורים שלו. אני האמנתי לו, ריחמתי עליו ועל אשתו והילדים והלוואתי לו סכום של כסף שהבטיח להחזיר לי את כולו אחרי חודש. קבענו, והנה היום כעבור חודש, הוא הגיע למקום המפגש והתחיל להכחיש את עניין ההלוואה.

שופט: *ומה יש לך להגיד להאנתק?*

סנבתו: אדוני השופט, אני בכלל לא מכיר את הבנאדם הזה, אף פעם לא ראיתי אותו, אף פעם לא דיברתי אתו, אפילו מילה אחת לא החלפנו בינינו. מעולם לא נפגשתי אתו לא בילדות ולא בבגרות ולא לקחתי פרוטה אחת ממנו. הוא סתם תפס אותי כשעברתי ליד איזה עץ, פנה אלי ואמר את מה שאמר ואני כולי המום ולא יודע על מה הוא מדבר בכלל, חשבתי בהתחלה שהוא איזה משוגע שנדבק אלי...
(פונה למלקו) תתבייש לך, ככה אתה עושה כסף? **ככה אתה מתעשר?**
נוכל!

מלקו: אני הנוכל? אתה הנוכל!

{מתחיל ויכוח בניהם עם קללות ואיומים **כאמהרית**}

שופט: **שקט!**

סנבתו: אתה נוכל בן נוכל!

מלקו: ואתה גנב בן גנב!

שופט: שקט, אמרתי! או שאני מוציא את שניכם ופוסק בלעדיכם!

{שתיקה}

שופט: (למלקו) יש לך עדים?

מלקו: לא.

שופט: אם אין עדים זה לא טוב. זאת מילה שלך שול מילה שלו.

סנבתו: בדיוק!

שופט: איך אתה מגיע לכאן בלי עדים?

סנבתו: (בלעג) חשבת לבוא ככה לשופט? שופטים הם חכמים, יש חוקים!

שופט: (לסנבתו) אתה שתוק!

(למלקו) אף אחד לא ראה לאו שמע אתכם?

מלקו: לא, אף אחד לא... חוץ מ... איזה עץ שישבנו בצלו.

שופט: אם כך, יהיה העץ עד.

(פונה למלקו) צא לדרך, לך ישר אל העץ ובקש ממנו עלה אחד מענפיו שיספר את הסיפור.

מלקו: (מגחך) לבקש מהעץ עלה?

שופט: **כן, עלה אחד?**

- מלקו: (לעצמו) שופט מוזע.
(לשופט) אני מיד יוצא וחוזר.
(מתחיל ללכת בניד ראש ובעצלתיים)
- סנבתו: (לשופט) אנחנו נחכה ככה עד שהוא שיחזור?
- שופט: צריך משפט צודק.
- סנבתו: תראה הוא הולך בכוונה לאט.
- שופט: כן, אנחנו נחכה כאן בסבלנות כל היום אם צריך.
- סנבתו: (קורא למלקו בקול רם שנמצא כבר בחוץ) היי, *מלקו*, בחייך תעשה את זה בריצה.
(מתלונן לשופט) השופט, העץ רחוק מפה וזה יכול לקחת...}
- { סנבתו מכה על מצחו, תופש ומבין את טעותו...
בינתיים מלקו חוזר }
- שופט: (פונה לסנבתו מחייך) מניין אתה יודע את שמו ומניין אתה יודע היכן נמצא העץ אם בכלל לא היית שם ולא היית מעורב? לכן אני קובע שאתה אשם ונותן לך קנס שאתה צריך לשלם לאדם הזה סכום כפול מהסכום שלוית ממנו.
(פונה למלקו) כמה היה הסכום?
- מלקו: צרור של 3,000.
- שופט: (לסנבתו) חשבון אתה יודע?
- סנבתו: 6,000?
- שופט: ועוד 1,000 להוצאות בית המשפט. מיד!
(מכה במקלו על הרצפה) הבא בתור!
- סנבתו: (תוך כדי שסנבטו מעביר את הכסף למלקו, מלקו סופר.)
כבוד השופט, זה יותר מדי.
- שופט: אל תעצבן אותי, לפני שאני אצווה עליך גם לרקוד.
- סנבטו: אתה לא חושב שזה מוגזם מדי?

שופט: אתה מערער על השיפוט שלי?!

(מכה במקלו על האדמה) תמסור את הכסף בריקוד, תרקוד ותמסור!

(כועס) תרקוד ותמסור אמרתי לך!

סנבטו רוקד בעצב.

מלקו מתפקע מצחוק.

השופט רומז לו גם לרקוד.

מלקו רוקד

שמח ומאושר. השופט יושב ונהנה.

אור יורד. חושך.